DECIZII

DECIZIA (UE) 2020/1205 A COMISIEI

din 6 august 2020

privind dispozițiile naționale notificate de Republica Slovacă în temeiul articolului 114 alineatul (4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitoare la conținutul de cadmiu din îngrășămintele fosfatice

[notificată cu numărul C(2020) 5285]

(Numai textul în limba slovacă este autentic)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 114 alineatul (6),

întrucât:

1. SITUAȚIA DE FAPT ȘI PROCEDURA

(1) La 9 august 2019, Republica Slovacă a notificat Comisiei, în conformitate cu articolul 114 alineatul (4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), intenția sa de a menține dispozițiile naționale referitoare la conținutul de cadmiu din îngrășămintele fosfatice care derogă de la dispozițiile Regulamentului (UE) 2019/1009 al Parlamentului European și al Consiliului ([1]).

1.1. Legislația Uniunii

1.1.1. *Articolul 114 alineatele (4) și (6) din TFUE*

(2) La articolul 114 alineatele (4) și (6) din TFUE se prevede că:

„(4) În cazul în care, după adoptarea unei măsuri de armonizare de către Parlamentul European și Consiliu, de către Consiliu sau Comisie, un stat membru consideră necesară menținerea dispozițiilor naționale justificate de cerințele importante prevăzute la articolul 36 sau referitoare la protecția mediului ambiant ori a mediului de lucru, acesta adresează Comisiei o notificare, indicând motivele menținerii acestor dispoziții.

[…]

(6) În termen de șase luni de la notificările prevăzute la alineatele (4) […], Comisia aprobă sau respinge dispozițiile respective naționale, după ce a verificat dacă acestea constituie sau nu un mijloc de discriminare arbitrară sau o restricție disimulată în comerțul dintre statele membre și dacă acestea constituie sau nu un obstacol în funcționarea pieței interne.

În lipsa unei decizii a Comisiei adoptate în acest termen, dispozițiile naționale prevăzute la alineatele (4) […] se consideră aprobate.

În cazul în care complexitatea problemei justifică acest lucru și dacă nu există niciun pericol pentru sănătatea umană, Comisia poate notifica statului membru în cauză că termenul prevăzut de prezentul alineat poate fi prorogat cu un nou termen de până la șase luni.”

([1]) Regulamentul (UE) 2019/1009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1069/2009 și (CE) nr. 1107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2003/2003, (JO L 170, 25.6.2019, p. 1).

1.2. **Norme de armonizare în domeniul produselor fertilizante**

1.2.1. *Regulamentul (CE) nr. 2003/2003*

(3) Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 al Parlamentului European și al Consiliului ([2]) se aplică produselor care sunt introduse pe piață ca îngrășăminte și sunt marcate cu mențiunea „îngrășământ CE”. Un îngrășământ care aparține unuia dintre tipurile de îngrășăminte menționate în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 și care îndeplinește condițiile prevăzute de respectivul regulament poate avea mențiunea „îngrășământ CE” și poate circula liber pe piața internă.

(4) Anexa I la Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 stabilește o listă exhaustivă a tipurilor de îngrășăminte care fac obiectul normelor de armonizare. Pentru fiecare tip de îngrășământ, există cerințe specifice referitoare, de exemplu, la conținutul de nutrienți, la solubilitățile nutrienților sau la metodele de prelucrare.

(5) Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 se aplică în principal îngrășămintelor anorganice. Unele dintre tipurile de îngrășăminte care intră sub incidența acestuia au un conținut de fosfor mai mare sau egal cu 5 % echivalent pentaoxid de fosfor (P_2O_5), în procente de masă.

(6) Articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 stabilește principiul liberei circulații a îngrășămintelor CE pe piața internă, precizând că statele membre nu pot să interzică, să limiteze sau să obstrucționeze, din motive legate de compoziția, identificarea, etichetarea sau ambalarea sau de alte dispoziții din prezentul regulament, introducerea pe piață a îngrășămintelor CE care sunt conforme cu dispozițiile acestui regulament.

(7) Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 nu stabilește valori-limită pentru contaminanții din îngrășămintele CE. Prin urmare, cu câteva excepții întemeiate pe deciziile Comisiei care aplică respectivele dispoziții ale TFUE ([3]), îngrășămintele CE cu un conținut de fosfor de cel puțin 5 % P_2O_5 circulă liber pe piața internă, indiferent de conținutul de cadmiu.

(8) Cu toate acestea, intenția Comisiei de a aborda chestiunea prezenței neintenționate a cadmiului în îngrășămintele minerale a fost deja anunțată în considerentul 15 din Regulamentul (CE) nr. 2003/2003. Potrivit acestuia, „Există posibilitatea ca îngrășămintele să fie contaminate cu substanțe care pot prezenta riscuri pentru sănătatea oamenilor și sănătatea animală și pentru mediu. Ca urmare a avizului Comitetului științific pentru toxicitate, ecotoxicitate și mediu (CSTEM), Comisia intenționează să abordeze chestiunea prezenței neintenționate a cadmiului în îngrășămintele minerale și va elabora, dacă este cazul, o propunere de regulament pe care să o prezinte Parlamentului European și Consiliului. Dacă este cazul, se va întreprinde un studiu similar pentru alți contaminanți”.

1.2.2. *Regulamentul (UE) 2019/1009*

(9) Regulamentul (UE) 2019/1009 stabilește norme de armonizare pentru „produsele fertilizante UE”. Acesta abrogă Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 de la 16 iulie 2022.

(10) Produsele fertilizante UE sunt produse fertilizante cărora li se aplică marcajul CE atunci când sunt puse la dispoziție pe piața internă. Un produs fertilizant UE trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute în Regulamentul (UE) 2019/1009 pentru categoria funcțională relevantă de produse („CFP”) și categoria sau categoriile de materii componente și să fie etichetat în conformitate cu cerințele de etichetare prevăzute în acesta. Există șapte categorii funcționale de produse pentru produsele fertilizante UE, dintre care una se referă la îngrășăminte.

(11) Regulamentul (UE) 2019/1009 reglementează îngrășămintele anorganice într-un mod mai generic decât anexa I la Regulamentul (CE) nr. 2003/2003, sub rezerva unor cerințe generale privind calitatea și siguranța acestora. În plus, Regulamentul (UE) 2019/1009 se aplică îngrășămintelor organice și organo-minerale care nu intră în domeniul de aplicare material al Regulamentului (CE) nr. 2003/2003.

(12) Regulamentul (UE) 2019/1009 introduce la nivelul Uniunii noțiunea de „îngrășăminte fosfatice” pentru îngrășămintele organo-minerale sau pentru îngrășămintele anorganice cu macroelemente cu un conținut de fosfor de cel puțin 5 % P_2O_5.

([2]) Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 octombrie 2003 privind îngrășămintele (JO L 304, 21.11.2003, p. 1).

([3]) A se vedea deciziile Comisiei din 3 ianuarie 2006: 2006/347/CE privind dispozițiile naționale notificate de Regatul Suediei în conformitate cu articolul 95 alineatul (4) din Tratatul CE referitoare la conținutul maxim admisibil de cadmiu din îngrășăminte, (JO L 129, 17.5.2006, p. 19), 2006/348/CE privind dispozițiile naționale notificate de Republica Finlanda în conformitate cu articolul 95 alineatul (4) din Tratatul CE referitoare la conținutul maxim admisibil de cadmiu din îngrășăminte, (JO L 129, 17.5.2006, p. 25) și 2006/349/CE privind dispozițiile naționale notificate de Republica Austria în conformitate cu articolul 95 alineatul (4) din Tratatul CE referitoare la conținutul maxim admisibil de cadmiu din îngrășăminte (JO L 129, 17.5.2006, p. 31).

(13) Regulamentul (UE) 2019/1009 stabilește, pentru prima dată la nivelul Uniunii, valori-limită pentru contaminanții din produsele fertilizante UE. În temeiul punctului 3 litera (a) subpunctul (ii) din CFP 1(B), Îngrășământ organo-mineral, și al punctului 2 litera (a) subpunctul (ii) din CFP 1(C)(I), Îngrășământ anorganic cu macroelemente, din anexa I la regulamentul respectiv, conținutul de cadmiu din îngrășămintele fosfatice nu trebuie să depășească valoarea-limită de 60 mg/kg P_2O_5.

(14) Principiul liberei circulații este consacrat la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/1009, potrivit căruia statele membre nu împiedică, din motive referitoare la compoziție, etichetare sau alte aspecte menționate în regulamentul respectiv, punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE care sunt în conformitate cu regulamentul respectiv. Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/1009, un stat membru care, la 14 iulie 2019, beneficiază de o derogare de la Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 în ceea ce privește conținutul de cadmiu din îngrășăminte, acordată în conformitate cu articolul 114 alineatul (4) din TFUE, poate continua să aplice valorile-limită naționale pentru conținutul de cadmiu din îngrășămintele fosfatice până în momentul în care, pentru conținutul de cadmiu din îngrășămintele fosfatice devin aplicabile, la nivelul Uniunii, valori-limită armonizate mai mici sau egale cu valoarea-limită națională.

(15) În plus, până la 16 iulie 2026, Comisia are obligația de a revizui valorile-limită pentru conținutul de cadmiu al îngrășămintelor fosfatice, pentru a evalua fezabilitatea reducerii acestor valori-limită la un nivel adecvat mai scăzut. Comisia trebuie să ia în considerare factorii de mediu, în special în contextul condițiilor de sol și climatice, factorii de sănătate, precum și factorii socioeconomici, inclusiv considerentele privind securitatea aprovizionării.

1.2.3. *Regim opțional*

(16) Piața UE pentru produsele fertilizante este doar parțial armonizată.

(17) Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 urmărește să asigure libera circulație pe piața internă a îngrășămintelor CE. Cu toate acestea, acesta nu afectează „îngrășăminte naționale” introduse pe piața statelor membre în conformitate cu legislația lor națională respectivă. Producătorii pot alege să comercializeze îngrășămintele ca „îngrășăminte CE” sau ca „îngrășăminte naționale”.

(18) Regulamentul (UE) 2019/1009 menține intact regimul opțional. Astfel, acesta asigură libera circulație pe piața internă a produselor fertilizante UE și continuă să permită introducerea pe piață a produselor fertilizante naționale. Alegerea rămâne la latitudinea producătorului.

(19) Pe baza Regulamentului (CE) nr. 2003/2003 și a Regulamentului (UE) 2019/1009, statele membre nu trebuie să împiedice, din motive legate, printre altele, de conținutul de cadmiu, punerea la dispoziție pe piață a îngrășămintelor CE și, respectiv, a produselor fertilizante UE conforme.

(20) Cu toate acestea, statele membre pot menține sau introduce orice valori-limită considerate adecvate pentru contaminanții din produsele fertilizante naționale. Fiecare stat membru este preocupat într-o măsură mai mare sau mai mică de amenințarea pe care o reprezintă acumularea de cadmiu asupra sustenabilității pe termen lung a producției vegetale. Majoritatea statelor membre au introdus deja norme care limitează conținutul de cadmiu în produsele fertilizante naționale, cu obiectivul de a reduce emisiile de cadmiu în mediu și, prin urmare, expunerea oamenilor la cadmiu. Prezenta decizie nu se referă la acest tip de norme.

(21) Astfel, normele de armonizare ale Uniunii coexistă cu dispozițiile naționale aplicabile produselor fertilizante.

1.3. **Dispozițiile naționale notificate**

(22) Dispozițiile naționale notificate de Republica Slovacă în ceea ce privește valorile-limită pentru cadmiu aplicabile îngrășămintelor fosfatice (denumite în continuare „dispozițiile naționale notificate”) sunt cuprinse în Decretul nr. 577/2005 al ministrului slovac al agriculturii care stabilește tipurile de îngrășăminte, compoziția, ambalarea și etichetarea îngrășămintelor, metodele analitice pentru testarea îngrășămintelor, elementele de risc și valorile-limită pentru grupele individuale de îngrășăminte, abaterile permise și limitele acestora pentru îngrășămintele agricole în sensul Legii nr. 136/2000 privind îngrășămintele și al Legii nr. 220/2004 privind protecția și utilizarea terenurilor agricole.

(23) Punctul 1 din anexa 3 la Decretul nr. 577/2005 stabilește o valoare-limită de 20 mg/kg P_2O_5 pentru cadmiu. Această valoare-limită se aplică pentru trei categorii de îngrășăminte: îngrășămintele cu fosfor, îngrășămintele compuse și îngrășămintele care conțin, de asemenea, oligoelemente, indiferent de conținutul lor de P_2O_5. Valoarea-limită nu se aplică îngrășămintelor CE în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2003/2003.

(24) Republica Slovacă a precizat în notificarea sa și în informațiile suplimentare prezentate Comisiei că notificarea în cauză acoperă numai îngrășămintele fosfatice reglementate de Regulamentul (UE) 2019/1009 și puse la dispoziție pe piață în Slovacia. Astfel de îngrășăminte sunt menționate la punctul 3 litera (a) subpunctul (ii) CFP 1(B) și la punctul 2 litera (a) subpunctul (ii) CFP 1(C)(I) din anexa I la partea II din regulamentul respectiv, care se aplică îngrășămintelor anorganice și organo-minerale cu un conținut total de fosfor mai mare sau egal cu 5 % pentaoxid de fosfor (P_2O_5), echivalent în procente de masă.

(25) În plus, Republica Slovacă a confirmat că nu solicită alte derogări în ceea ce privește introducerea pe piață a produselor fertilizante în sensul Regulamentului (UE) 2019/1009.

1.4. **Procedura**

(26) La momentul adoptării Regulamentului (UE) 2019/1009, Republica Slovacă, împreună cu Ungaria și Republica Cehă, au semnat o declarație politică prin care își exprimă regretul cu privire la nivelul scăzut de ambiție al compromisului final privind valoarea-limită pentru cadmiul din îngrășămintele fosfatice și în care își indică deja sprijinul pentru derogări naționale de la regulamentul respectiv, în temeiul articolului 114 alineatul (4) din TFUE.

(27) Prin scrisoarea din 9 august 2019, Republica Slovacă a notificat Comisiei intenția sa de a menține dispozițiile naționale privind conținutul de cadmiu în îngrășămintele fosfatice de la Regulamentul (UE) 2019/1009. În conformitate cu articolul 114 alineatul (4) din TFUE coroborat cu articolul 36 din TFUE, justificarea prezentată de Republica Slovacă este întemeiată pe cerințe importante legate de protecția sănătății umane și de protecția mediului.

(28) Prin scrisoarea din 29 august 2019, Comisia a confirmat primirea notificării și a informat autoritățile slovace că perioada de șase luni necesară examinării acesteia se încheie, în conformitate cu articolul 114 alineatul (6) din TFUE, la 10 februarie 2020.

(29) În sprijinul notificării lor în temeiul articolului 114 alineatul (4) din TFUE, autoritățile slovace au transmis Comisiei, prin scrisoarea din 27 septembrie 2019, informații suplimentare. Aceste informații oferă unele clarificări în ceea ce privește domeniul de aplicare material al dispozițiilor de drept intern pe care Republica Slovacă dorește să le mențină, precum și informații detaliate referitoare la piața îngrășămintelor din Slovacia.

(30) În plus față de aceste informații suplimentare, Republica Slovacă a transmis, prin scrisoarea din 8 noiembrie 2019, un studiu realizat de agenția franceză ANSES în ceea ce privește expunerea la cadmiu și care propune valori de referință de toxicitate prin ingestie (TRV), valori sanitare de referință în organism (de exemplu în sânge și în urină) și valori-limită pentru cadmiu în produsele fertilizante, precum și în suporturile pentru culturi, pentru a controla astfel poluarea solurilor agricole și contaminarea producției vegetale ([4]).

(31) În plus, Comisia a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ([5]) un aviz referitor la notificare pentru a informa părțile interesate cu privire la intenția Republicii Slovace de a menține dispozițiile sale naționale, precum și la motivele invocate în susținerea solicitării. Prin scrisoarea din 19 noiembrie 2019, Comisia a informat, de asemenea, celelalte state membre cu privire la notificare și le-a oferit posibilitatea de a transmite observații în termen de 30 de zile.

(32) Comisia a primit observații în acest termen din partea a două state membre, și anume Republica Cehă și Regatul Belgiei. Ambele state membre menționate au indicat că nu au nicio observație referitoare la notificare. Nu s-au primit observații în urma publicării avizului în Jurnalul Oficial.

(33) În decizia sa, notificată la 29 ianuarie 2020 ([6]), în temeiul articolului 114 alineatul (6) al treilea paragraf din TFUE, având în vedere complexitatea chestiunii și absența pericolului pentru sănătatea umană cauzat de prelungire ca atare, Comisia a considerat justificată prelungirea perioadei menționate la articolul 114 alineatul (6) primul paragraf din TFUE pentru o perioadă suplimentară de șase luni, care expiră la 10 august 2020. Întrucât complexitatea problemei a fost legată de condițiile de admisibilitate, Comisia a amânat pronunțarea cu privire la admisibilitatea notificării privind prezenta decizie.

([4]) *Avis de l'Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail relatif a l'Exposition au cadmium (CAS n°7440-43-9) – Propositions de valeurs toxicologiques de référence (VTR) par ingestion, de valeurs sanitaires repères dans les milieux biologiques (sang, urine, …) et de niveaux en cadmium dans les matières fertilisantes et supports de culture permettant de maîtriser la pollution des sols agricoles et la contamination des productions végétales:* https://www.anses.fr/fr/system/files/VSR2015SA0140.pdf

([5]) JO C 394, 21.11.2019, p. 2.

([6]) Decizia Comisiei de prelungire a perioadei menționate la articolul 114 alineatul (6) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în ceea ce privește dispozițiile naționale referitoare la conținutul maxim admisibil de cadmiu din îngrășăminte notificate de Republica Slovacă în conformitate cu articolul 114 alineatul (4) din tratat [C(2020) 376 final].

2. EVALUARE

2.1. **Admisibilitate**

(34) În conformitate cu articolul 114 alineatele (4) și (6) din TFUE, un stat membru poate, după adoptarea unei măsuri de armonizare, să își mențină dispozițiile naționale mai stricte justificate de cerințele importante prevăzute la articolul 36 din TFUE sau referitoare la protecția mediului ambiant ori a mediului de lucru, cu condiția ca acesta să notifice Comisiei dispozițiile naționale în cauză și ca aceasta să le aprobe.

(35) Republica Slovacă solicită Comisiei acordarea unei derogări care să îi permită introducerea pe piața slovacă doar a îngrășămintelor fosfatice cu o proporție de pentaoxid de fosfor (P_2O_5) de cel puțin 5 % P_2O_5 care conțin 20 mg cadmiu/kg de P_2O_5. În scrisoarea sa din 27 septembrie 2019, Republica Slovacă precizează că intenția sa este de a menține o derogare de la valoarea-limită fixată pentru cadmiul din îngrășămintele fosfatice (atât din îngrășămintele anorganice cu macroelemente, cât și din îngrășămintele organo-minerale).

(36) Pentru a stabili admisibilitatea notificării, Comisia trebuie să evalueze dacă dispozițiile naționale notificate în cauză reprezintă o măsură preexistentă care derogă de la norma de armonizare recent introdusă și dacă acestea asigură o protecție mai mare.

2.1.1. *În ceea ce privește existența prealabilă a dispozițiilor de drept intern notificate*

(37) În scopul acestei evaluări, este important să se ia act de complexitatea deosebită a situației de față.

(38) În primul rând, lista exhaustivă a tipurilor de îngrășăminte CE definite în mod strict stabilită în Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 va fi înlocuită cu un regim de reglementare complet diferit. Prin urmare, Regulamentul (UE) 2019/1009 va înlocui aceste tipuri de îngrășăminte cu categorii de îngrășăminte mult mai generice și va extinde domeniul de aplicare a armonizării la alte categorii de produse decât îngrășămintele. Cu alte cuvinte, deși Regulamentul (UE) 2019/1009 va acoperi toate produsele armonizate anterior în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2003/2003, acesta va constitui prima măsură de armonizare la nivelul UE pentru anumite categorii de îngrășăminte care intră în domeniul său de aplicare extins.

(39) În al doilea rând, deși Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 armonizează îngrășămintele CE, acesta nu impune o valoare-limită armonizată pentru cadmiu. Cu alte cuvinte, în timp ce unele dintre îngrășămintele vizate de dispozițiile naționale notificate au făcut deja, ca atare, obiectul unor măsuri de armonizare, aceste măsuri de armonizare nu au vizat, până în prezent, riscul pe care dispozițiile naționale notificate urmăresc să îl abordeze.

(40) În al treilea rând, Republica Slovacă nu a solicitat o derogare de la Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 și, în prezent, nu aplică nicio limită pentru cadmiu în cazul îngrășămintelor CE.

(41) Ca urmare a acestor aspecte complexe, ar trebui verificat dacă dispozițiile naționale notificate ar putea fi considerate ca fiind menținute în vigoare și notificabile Comisiei în conformitate cu articolul 114 alineatul (4) din TFUE în ceea ce privește Regulamentul (UE) 2019/1009, ținând seama, în același timp, de armonizarea stabilită de Regulamentul (CE) nr. 2003/2003.

(42) Pe de o parte, articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/1009 extinde derogările anterioare de la articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/1009, permițând astfel măsurilor naționale existente care se aplică în mod legal, pe baza notificărilor formulate în temeiul articolului 114 alineatul (4) din TFUE și a deciziilor Comisiei în temeiul articolului 114 alineatul (6) din TFUE, îngrășămintelor care intră sub incidența domeniului de aplicare al armonizării prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 să se aplice și produselor fertilizante UE care se încadrează în domeniul de aplicare nou extins al armonizării pentru prima dată în virtutea Regulamentului (UE) 2019/1009. Aceasta confirmă, de asemenea, faptul că Regulamentul (UE) 2019/1009 reprezintă o continuare a armonizării care decurge din Regulamentul (CE) nr. 2003/2003.

(43) Pe de altă parte, considerentul 11 din Regulamentul (UE) 2019/1009 confirmă faptul că legiuitorul, parafrazând articolul 114 alineatul (4) din TFUE, a considerat că Regulamentul (UE) 2019/1009 ar trebui să fie luat în considerare în scopul evaluărilor în temeiul articolului 114 alineatul (4) din TFUE:

„Mai multe state membre au instituit dispoziții naționale care limitează conținutul de cadmiu în îngrășămintele fosfatice din motive ce țin de protecția sănătății umane și a mediului. În cazul în care un stat membru consideră necesar să mențină aceste dispoziții naționale ulterior adoptării unor valori-limită armonizate în temeiul prezentului regulament și până în momentul în care valorile-limită armonizate sunt mai mici sau egale cu valorile-limită naționale deja în vigoare, statul membru respectiv ar trebui să le notifice Comisiei în conformitate cu articolul 114 alineatul (4) din TFUE. În plus,

în conformitate cu articolul 114 alineatul (5) din TFUE, în cazul în care un stat membru consideră necesară introducerea unor dispoziții naționale noi, cum ar fi dispoziții care limitează conținutul de cadmiu în îngrășămintele fosfatice, întemeiate pe dovezi științifice noi referitoare la protecția mediului ori a mediului de lucru, din cauza unei probleme specifice statului membru respectiv, apărute după adoptarea prezentului regulament, acesta ar trebui să notifice Comisiei dispozițiile avute în vedere, precum și motivele pentru care au fost introduse. […]"

(44) Această interpretare este susținută și de diferența dintre domeniul de aplicare material al Regulamentului (CE) nr. 2003/2003 și cel al Regulamentului (UE) 2019/1009, Regulamentul (UE) 2019/1009 înlocuind Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 nu numai cu un domeniu de aplicare extins, ci și cu un regim de reglementare complet diferit.

(45) De asemenea, se poate observa faptul că, în cazurile anterioare în care o nouă măsură de armonizare a înlocuit una existentă, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare „Curtea") a făcut referire doar la noua măsură de armonizare adoptată care ar trebui luată în considerare în scopul evaluărilor în conformitate cu articolul 114 alineatul (4) din TFUE ([7]).

(46) În concluzie, întrucât Regulamentul (UE) 2019/1009 este măsura de armonizare care ar trebui luată în considerare în sensul dispozițiilor naționale notificate în conformitate cu articolul 114 alineatul (4) din TFUE, Comisiei îi revine sarcina de a verifica dacă dispozițiile naționale notificate existau anterior, în conformitate cu cerința prevăzută la articolul 114 alineatul (4) din TFUE.

(47) În al patrulea rând, atât Regulamentul (UE) 2019/1009, cât și Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 funcționează cu regim opțional, astfel cum este descris mai sus, ceea ce implică faptul că normele naționale pot coexista cu normele de armonizare ale UE, în cadrul aceluiași domeniu de aplicare material ca normele de armonizare, dar numai pentru produsele care nu sunt introduse pe piață în baza normelor de armonizare. Dispozițiile naționale notificate s-au aplicat până în prezent numai acestor din urmă produse, și anume îngrășămintelor menționate în considerentul 17 drept „îngrășăminte naționale". Prin urmare, în prezent este legală aplicarea dispozițiilor naționale notificate pentru astfel de îngrășăminte naționale deoarece normele de armonizare sunt opționale pentru persoana care introduce îngrășămintele pe piață. Cu toate acestea, în prezent, Republica Slovacă intenționează să aplice aceleași dispoziții naționale notificate ca o derogare de la Regulamentul (UE) 2019/1009, în timp ce acestea nu sunt aplicate ca o derogare de la Regulamentul (CE) nr. 2003/2003.

(48) Ca urmare a acestei complexități, trebuie verificat dacă notificarea efectuată de Republica Slovacă poate fi considerată că menține în vigoare dispozițiile naționale în sensul articolului 114 alineatul (4) din TFUE, mai degrabă decât să introducă dispoziții naționale după adoptarea măsurii de armonizare în temeiul articolului 114 alineatul (5) din TFUE.

(49) În primul rând, poate fi remarcat faptul că dispozițiile naționale notificate sunt în vigoare în starea lor actuală din 2005. Astfel, acestea erau în vigoare la momentul întocmirii Regulamentului (UE) 2019/1009 și, prin urmare, precedă regulamentul menționat. Prin urmare, Republica Slovacă nu solicită introducerea unor dispoziții naționale după adoptarea măsurii de armonizare, așa cum ar fi cazul pentru o notificare în temeiul articolului 114 alineatul (5) din TFUE.

(50) Pe de altă parte, s-ar putea pune întrebarea dacă dispozițiile naționale notificate vor fi menținute în sensul articolului 114 alineatul (4) din TFUE, întrucât dispozițiile naționale notificate nu se aplică, în stadiul lor actual, îngrășămintelor CE. Cu toate acestea, Republica Slovacă intenționează să aplice inclusiv produselor fertilizante UE dispozițiile naționale notificate. Pentru ca acest lucru să fie posibil, este necesară o adaptare a legislației slovace.

(51) Pentru a stabili dacă dispozițiile naționale notificate sunt preexistente în sensul articolului 114 alineatul (4) din TFUE, deși acestea ar trebui să fie ușor adaptate pentru a include produsele fertilizante UE, excluzând în continuare îngrășămintele CE, este important să se aibă în vedere scopul distincției dintre alineatul (4) și alineatul (5) ale articolului 114 din TFUE.

(52) Această distincție a fost abordată de jurisprudența Curții. În cauza C-3/00, Danemarca/Comisia, Curtea a concluzionat, în ceea ce privește articolul 95 din TCE, care corespunde articolului 114 din TFUE, după cum urmează:

„Diferența dintre cele două situații avute în vedere la articolul 95 este aceea că, în prima situație, dispozițiile naționale precedă măsura de armonizare. Prin urmare, acestea sunt cunoscute de legiuitorul comunitar, însă legiuitorul nu poate sau nu urmărește să se inspire din ele în vederea armonizării. În consecință, se consideră că este acceptabil ca statul membru să solicite menținerea în vigoare a propriilor sale norme. În acest scop, Tratatul CE impune ca astfel de dispoziții naționale să fie justificate de cerințe importante prevăzute la articolul 30 CE sau referitoare la protecția mediului ambiant ori a mediului de lucru. În schimb, în cea de a doua situație, există o mai mare probabilitate ca adoptarea unei noi legislații naționale să pună în pericol armonizarea. Instituțiile comunitare nu ar fi putut, prin definiție, să țină seama de textul național atunci când au elaborat măsura de armonizare. În acest caz, cerințele

([7]) A se vedea cauza C-360/14 P, Germania/Comisia.

menționate la articolul 30 CE nu sunt luate în considerare și se acceptă numai motive legate de protecția mediului ambiant sau a mediului de lucru, cu condiția ca statul membru să furnizeze noi dovezi științifice și ca necesitatea de a introduce noi dispoziții de drept intern să rezulte dintr-o problemă specifică statului membru în cauză, apărută după adoptarea măsurii de armonizare." ([8])

(53) Având în vedere jurisprudența citată, ar trebui să se considere că scopul distincției dintre articolul 114 alineatul (4) și articolul 114 alineatul (5) din TFUE este de a impune cerințe de justificare mai stricte în cazul în care există o mai mare probabilitate ca armonizarea să fie pusă în pericol întrucât dispoziția națională în cauză nu a fost cunoscută de legiuitor la momentul elaborării măsurii armonizate.

(54) După cum s-a stabilit deja, dispozițiile naționale notificate sunt în vigoare în starea lor actuală din 2005. Prin urmare, acestea erau în vigoare la momentul întocmirii Regulamentului (UE) 2019/1009 și, prin urmare, precedă și regulamentul menționat.

(55) De asemenea, din Evaluarea impactului care însoțește Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor referitoare la punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante cu marcaj CE ([9]) reiese în mod evident faptul că dispozițiile de drept intern notificate erau cunoscute de către legiuitorul Uniunii la elaborarea Regulamentului (UE) 2019/1009. În consecință, dispozițiile naționale notificate ar trebui să fie considerate preexistente în temeiul articolului 114 alineatul (4) din TFUE.

(56) După cum s-a menționat mai sus, Regulamentul (UE) 2019/1009 este considerat a fi măsura de armonizare relevantă pentru această evaluare specifică. Prin urmare, dispozițiile naționale notificate ar trebui evaluate din perspectiva regulamentului respectiv. Rămâne de verificat dacă dispozițiile naționale notificate reprezintă o derogare de la Regulamentul (UE) 2019/1009 și dacă sunt mai stricte decât regulamentul menționat.

2.1.2. *În ceea ce privește strictețea dispozițiilor de drept intern notificate în legătură cu Regulamentul (UE) 2019/1009*

(57) Întrucât valoarea-limită pentru conținutul de cadmiu din îngrășămintele fosfatice prevăzută la punctul 3 litera (a) subpunctul (ii) CFP 1(B) și la punctul 2 litera (a) subpunctul (ii) CFP 1(C)(I) din partea II a anexei I la Regulamentul (UE) 2019/1009, de la care se derogă dispozițiile naționale notificate, este stabilită la 60 mg/kg de P_2O_5, dispozițiile naționale notificate stabilesc pentru cadmiu o valoare-limită de 20 mg/kg de P_2O_5. Prin urmare, este clar că dispozițiile naționale notificate derogă de la dispozițiile Regulamentului (UE) 2019/1009 și sunt mai stricte decât acestea.

(58) Având în vedere cele de mai sus, se pot trage următoarele concluzii: 1) dispozițiile naționale notificate sunt anterioare măsurii de armonizare și erau cunoscute de legiuitor în momentul elaborării măsurii de armonizare, și anume a Regulamentului (UE) 2019/1009. Prin urmare, acestea ar trebui considerate o măsură preexistentă în temeiul articolului 114 alineatul (4) din TFUE și 2) dispozițiile naționale notificate care derogă de la punctul 3 litera (a) subpunctul (ii) din CFP 1(B) și de la punctul 2 litera (a) subpunctul (ii) din CFP 1(C)(I) din partea II a anexei I la Regulamentul (UE) 2019/1009 sunt mai stricte decât Regulamentul (UE) 2019/1009.

(59) Prin urmare, Comisia consideră că notificarea prezentată de Republica Slovacă este admisibilă în toate elementele sale, în temeiul articolului 114 alineatul (4) TFUE.

2.2. **Evaluarea cu privire la fond**

(60) În conformitate cu articolul 114 alineatul (4) și cu articolul 114 alineatul (6) primul paragraf din TFUE, Comisia trebuie să se asigure că sunt respectate toate condițiile care permit unui stat membru să își mențină dispozițiile naționale care derogă de la o măsură de armonizare a Uniunii prevăzută la articolul respectiv.

(61) În particular, Comisia trebuie să evalueze dacă dispozițiile naționale notificate sunt sau nu justificate de cerințele importante prevăzute la articolul 36 din TFUE sau referitoare la protecția mediului ambiant ori a mediului de lucru și dacă nu depășesc ceea ce este necesar pentru a se atinge obiectivul legitim urmărit. În plus, în cazul în care Comisia consideră că dispozițiile naționale respectă condițiile de mai sus, aceasta trebuie să verifice, în temeiul articolului 114 alineatul (6) din TFUE, dacă dispozițiile naționale reprezintă sau nu un mijloc de discriminare arbitrară sau o restricție disimulată în calea schimburilor comerciale dintre statele membre sau dacă acestea constituie sau nu un obstacol în calea bunei funcționări a pieței interne.

([8]) Cauza C-3/00, Danemarca/Comisia, punctul 58. Confirmată, de exemplu, și în cauza T-234/04, Regatul Țărilor de Jos/Comisia, punctul 58, cauzele conexate T-366/03 și T-235/04, Land Oberösterreich și Austria/Comisia, punctul 62, și C-512/99, Germania/Comisia, punctul 41.

([9]) A se vedea evaluarea impactului care însoțește propunerea Comisiei, care a fost destinată în mod specific limitei pentru cadmiu, SWD (2016) 64 final, PARTEA 2/2; https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2016/EN/SWD-2016-64-F1-EN-MAIN-PART-2.PDF; a se vedea, în special, paginile 5, 6, 25, 28, 29 și 32, precum și anexa I.

(62) Având în vedere intervalul de timp stabilit la articolul 114 alineatul (6) din TFUE, Comisia trebuie să se bazeze pe justificările prezentate de statul membru notificator atunci când examinează dacă măsurile naționale notificate în temeiul articolului 114 alineatul (4) din TFUE sunt justificate. Sarcina probei îi revine statului membru solicitant care urmărește menținerea măsurilor naționale.

(63) Cu toate acestea, în cazul în care Comisia se află în posesia unor informații care sugerează necesitatea revizuirii măsurii de armonizare a Uniunii de la care derogă dispozițiile naționale notificate, ea poate ține seama de astfel de informații în cadrul evaluării dispozițiilor naționale în cauză.

2.2.1. *Poziția Republicii Slovace*

(64) Poziția Republicii Slovace în ceea ce privește conținutul de cadmiu din îngrășămintele fosfatice cu cel puțin 5 % P_2O_5 este motivată de protecția pe termen lung a solului și de protecția sănătății umane și a mediului.

(65) În notificarea sa către Comisie, Republica Slovacă a analizat efectele preconizate, pe teritoriul său național, ale valorii-limită de 60 mg/kg de P_2O_5 prevăzute de Regulamentul (UE) 2019/1009. Această valoare-limită suscită preocupări importante în ceea ce privește protecția sănătății umane și protecția mediului. Cadmiul este calificat ca substanță cancerigenă, clasificată printre elementele cele mai toxice. Plantele absorb ușor cadmiul și astfel cadmiul intră în lanțul trofic. Prin urmare, Republica Slovacă subliniază necesitatea de a reduce și mai mult expunerea la cadmiu care intră în organism prin intermediul alimentelor.

(66) Pe lângă preocupările legate de sănătatea umană, Republica Slovacă prezintă, de asemenea, justificări legate de protecția mediului și de protecția pe termen lung a solurilor, care sunt acide sau extrem de acide, în majoritatea lor, și prin urmare sunt mai vulnerabile la acumularea de cadmiu, fiind necesară, în consecință, o protecție sporită a acestora.

(67) În raționamentul său, Republica Slovacă se bazează pe o serie de studii care stabilesc o legătură între acumularea de cadmiu în corpul uman și mai multe aspecte legate de sănătate, cum ar fi efectele adverse asupra inimii, plămânilor, oaselor, gonadelor, în special asupra rinichilor, precum și aspecte legate de apariția osteoporozei ([10]). În mod similar, Republica Slovacă se bazează, de asemenea, pe diferite surse în ceea ce privește evaluarea acumulării de cadmiu în sol ([11]). Aceste surse confirmă existența unei legături directe între acumularea cadmiului în sol, absorbția inevitabilă în alimente și în hrana pentru animale și efectele adverse asupra sănătății umane.

(68) În special, se susține că factorul de transfer din sol în plante al cadmiului este foarte dependent de pH-ul solului, riscul cel mai mare fiind constatat în cazul solurilor acide. Cu cât solul este mai acid, cu atât cadmiul este asimilat în cantități mai mari de o plantă (chiar dacă solul are un conținut de cadmiu destul de scăzut), intrând ulterior în lanțul alimentar mai rapid și în cantități mai mari.

(69) Deoarece cadmiul este un contaminant nedegradabil, acesta se menține în sol timp de 75-380 de ani, neexistând mecanisme care să determine descompunerea acestuia. Dimpotrivă, aceasta se acumulează, deoarece este mult mai puțin mobil în sol decât în aer sau în apă. Aceasta se leagă puternic de materia organică din orizonturile de suprafață ale solurilor. Principalii factori care determină mobilitatea cadmiului în sol sunt pH-ul solului, conținutul de humus și de substanțe organice solubile în apă, prezența hidroxizilor și a ionilor concurenți, precum și umiditatea semnificativă.

(70) Peste 70 % din solurile agricole din Slovacia sunt acide sau extrem de acide. În contextul evaluării mobilității cadmiului în sistemul de la sol în plantă, acesta este, prin urmare, un factor foarte negativ și semnificativ.

([10]) De exemplu, Wexler P., 1999: *Enciclopedia of Toxicology* (Enciclopedia toxicologiei). Academic Press, 1999, și Ministerul Întreprinderilor și Inovării din Suedia, *Swedish position on risks to human health posed by cadmium* (Poziția Suediei cu privire la riscurile pentru sănătatea umană pe care le prezintă cadmiul), N2016/02227/JM, 14 septembrie 2016.

([11]) Čurlík J., 2012: *Potenciálne toxické stopové prvky a ich distribúcia v pôdach Slovenska* (Oligoelemente potențial toxice și distribuția acestora în solurile din Slovacia). Facultatea de Științe Naturale, Universitatea Comenius, Bratislava, p. 285-287.
(Čurlík, 2012). OCDE, 1994: *Cadmium: Risk reduction monograph No 5* (Analiza de reducere a riscurilor nr. 5). *Environmental Directorate* OCDE, Paris, și Christensen, J. B., Haung, P. M., 1999: *Solid phase cadmium and the reaction of aqueous cadmium with soil surfaces* (Cadmiul în fază solidă și reacția cadmiului în soluție apoasă cu suprafețele de sol). În: McLaughlin, M. J., Singh, B.r. (eds) *Cadmium and plants* (Cadmiul și plantele). Kluwer Acad. Publ. London. Paginile 65-96.

(71) Pe lângă faptul că sunt puternic acide, solurile din Slovacia devin din ce în ce mai sărace în materie organică. Consumul regulat și suficient de materie organică de către sol poate fi realizat printr-un tip de fertilizare organică strâns legată de creșterea animalelor. Conținutul de carbon organic și calitatea materiei organice din solurile agricole slovace s-au schimbat semnificativ din 1990, când efectivele de animale au început să scadă. Republica Slovacă este una dintre țările membre ale UE cu cel mai mic număr de unități vită mare pe hectar. Prin urmare, acesta este un alt motiv pentru care posibilitatea de a nu crește nivelurile de cadmiu în solurile slovace este atât de importantă.

(72) În plus, Republica Slovacă subliniază că eliminarea sau limitarea pătrunderii cadmiului din îngrășămintele fosfatice în terenurile agricole este de mare importanță, deoarece se constată că unele dintre solurile sale au concentrații mari de cadmiu din cauza mai multor factori, printre care se numără compoziția geochimică naturală, depunerile atmosferice sau activitățile industriale anterioare din apropierea acestor zone. În zonele agricole, concentrația de cadmiu este în principal de origine antropică, fiind cauzată într-o mare măsură de utilizarea îngrășămintelor fosfatice. Prin urmare, o presiune suplimentară asupra solului în zonele menționate, ca urmare a aplicării îngrășămintelor fosfatice, nu este de dorit, aceasta putând duce la efecte adverse asupra sănătății umane.

(73) Marea majoritate a îngrășămintelor fosfatice de pe piața slovacă sunt îngrășăminte CE. Cu toate acestea, majoritatea îngrășămintelor CE de pe piața slovacă au un conținut de cadmiu sub 20 mg/kg de P_2O_5. Republica Slovacă este preocupată de faptul că, deși 95 % din îngrășămintele importate respectă deja viitoarea limită de 60 mg/kg de P_2O_5 stabilită în Regulamentul (UE) 2019/1009, în Slovacia există zone în care conținutul de cadmiu este în creștere atât în sol, cât și în produsele agricole. Această tendință a dus deja la creșterea conținutului de cadmiu din alimentele pentru sugari. În plus, Republica Slovacă este preocupată de faptul că modelul de importuri se va schimba în viitor, ceea ce va duce la o creștere semnificativă a comercializării produselor cu niveluri de cadmiu mai ridicate decât 20 mg/kg de P_2O_5, ceea ce va duce la continuarea acumulării de cadmiu în sol și, în consecință, la transferul acestuia în lanțul alimentar.

(74) În sfârșit, Republica Slovacă precizează că în Slovacia nu există producători de îngrășăminte fosfatice; prin urmare, nu poate exista suspiciunea că derogarea solicitată ar fi în beneficiul unui producător național.

2.2.2. *Evaluarea poziției Republicii Slovace*

2.2.2.1. Justificarea bazată pe cerințele importante prevăzute la articolul 36 din TFUE sau referitoare la protecția mediului ambiant ori a mediului de lucru

(75) Dispozițiile naționale notificate au ca scop de a permite atingerea unui nivel mai ridicat de protecție a sănătății umane și a mediului decât cel prevăzut în Regulamentul (UE) 2019/1009 în ceea ce privește expunerea la cadmiu, prin evitarea acumulării suplimentare de cadmiu în sol. Acest obiectiv poate fi atins prin menținerea unei valori-limită maxime mai mici a conținutului de cadmiu în îngrășămintele fosfatice care conțin cel puțin 5 % P_2O_5, în procente de masă, în comparație cu valoarea-limită armonizată stabilită în Regulamentul (UE) 2019/1009.

(76) Trebuie remarcat faptul că, în ceea ce privește protecția sănătății umane, cadmiul este un element neesențial și toxic pentru om și nu are niciun efect benefic pentru plante sau animale. În special, oxidul de cadmiu a fost clasificat ca substanță cancerigenă categoria 2 în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 ([12]).

(77) Prezența cadmiului în plante și aportul de cadmiu din produsele alimentare ar putea duce, în cele din urmă, la efecte adverse pe termen lung asupra sănătății umane. De asemenea, odată absorbit de corpul uman, acesta este reținut în mod eficient și se acumulează în corp pe tot parcursul vieții ([13]).

(78) Cadmiul poate vătăma rinichii, provocând o producție excedentară de proteine în urină. Durata și nivelul expunerii la cadmiu determină gravitatea efectului. Leziunile osoase reprezintă un alt efect critic al expunerii cronice la cadmiu, la niveluri relativ mai mari decât cele în care proteinele din urină ar constitui un indicator timpuriu. Acumulată, în principal, în ficat și rinichi, excreția cadmiului este lentă și poate rămâne în corpul uman timp de mai multe decenii.

([12]) Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (JO L 353, 31.12.2008, p. 1).

([13]) A se vedea raportul științific al Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară privind expunerea la cadmiu prin alimentație a populației europene în 2012, publicat la adresa: https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/scientific_output/files/main_documents/2551.pdf, (*EFSA Journal* 2012;10(1).

(79) Publicul larg este expus la cadmiu din mai multe surse, inclusiv fumatul. În cazul populației nefumătoare, alimentele reprezintă sursa cea mai importantă pentru aportul de cadmiu. Cadmiul este, în principal, toxic pentru rinichi, dar poate să provoace și demineralizarea oaselor și a fost asociat din punct de vedere statistic cu un risc crescut de cancer la plămâni, endometru, vezica urinară și sân ([14]). În plus, riscurile pentru sănătate nu pot fi excluse în cazul fumătorilor adulți și al persoanelor cu depozite de fier epuizate în organism și/sau care trăiesc în apropierea surselor industriale ([15]).

(80) În plus, pe lângă impactul avut asupra sănătății umane, acumularea suplimentară de cadmiu în sol ar putea avea efecte negative asupra biodiversității solului și, prin urmare, asupra funcțiilor solului (de exemplu, descompunerea materiei organice), precum și asupra calității apelor subterane prin intermediul percolării în sol. Atât toxicitatea, cât și indisponibilitatea cadmiului sunt influențate de caracteristicile solului. Mobilitatea cadmiului și indisponibilitatea sunt mai mari în solurile mai acide și mai mici în solurile calcaroase. Luând în considerare faptul că: 1) aproximativ 70 % din solurile agricole din Slovacia sunt acide sau extrem de acide; 2) solurile agricole din Slovacia devin din ce în ce mai sărace în materie organică din cauza efectivelor reduse de animale din Slovacia și 3) solurile din Slovacia sunt deja foarte contaminate cu cadmiu din cauza diferiților factori descriși mai sus, putem concluziona că există o situație specifică în acest stat membru, ceea ce înseamnă că Slovacia este deosebit de vulnerabilă la acumularea de cadmiu în soluri.

(81) În rezoluția sa din 25 ianuarie 1988 ([16]), Consiliul a menționat preocupările legate de riscurile pe care le prezintă cadmiul pentru sănătatea umană și mediu. Consiliul a subliniat importanța reducerii aporturilor de cadmiu în soluri din toate sursele, inclusiv din surse difuze (de exemplu, din depuneri atmosferice, din îngrășăminte fosfatice, din nămol de epurare etc.), printre altele, prin „măsuri adecvate de control privind conținutul de cadmiu al îngrășămintelor fosfatice bazate pe tehnologii adecvate care nu implică costuri excesive și care iau în considerare condițiile de mediu din diferitele regiuni ale Comunității".

(82) În 2002, Comitetul științific pentru riscurile asupra sănătății și mediului a concluzionat că o limită mai mare sau egală cu 40 mg/kg P_2O_5 ar duce la acumularea de cadmiu în majoritatea solurilor din Uniunea Europeană. În schimb, nu s-a preconizat că o limită mai mică sau egală cu 20 mg/kg P_2O_5 va duce la o acumulare pe termen lung în sol pe o perioadă de 100 de ani dacă nu se iau în considerare alte aporturi de cadmiu.

(83) În considerentul 15 din Regulamentul (CE) nr. 2003/2003, a fost deja anunțată intenția Comisiei de a aborda chestiunea prezenței neintenționate a cadmiului în îngrășămintele minerale.

(84) În propunerea sa privind Regulamentul (UE) 2019/1009 ([17]), pe baza datelor științifice disponibile la evaluarea impactului, Comisia a concluzionat că oxidul de cadmiu și cadmiul metalic în general pot prezenta riscuri grave pentru sănătate. Comisia a propus stabilirea unei valori-limită de 60 mg/kg de P_2O_5 în îngrășămintele fosfatice și reducerea treptată a acestei valori-limită la 20 mg/kg de P_2O_5 în 12 ani de la aplicarea noului regulament.

(85) De asemenea, s-a convenit în general că conținutul de cadmiu din îngrășăminte este de departe cea mai importantă sursă de aport de cadmiu în sol și în lanțul alimentar ([18]). Regulamentul (UE) 2019/1009 stabilește o valoare-limită de 60 mg/kg P_2O_5 aplicabilă de la 16 iulie 2022. Marea majoritate a îngrășămintelor disponibile pe piața europeană respectă deja această valoare-limită. Deși introducerea acestei limite reprezintă un pas în direcția corectă, pe baza datelor științifice disponibile, nu este probabil ca acumularea de cadmiu în soluri să se reducă semnificativ pe termen lung.

(86) Recunoscând necesitatea unei valori-limită armonizate mai ambițioase pentru cadmiul din îngrășămintele fosfatice în viitor, Regulamentul (UE) 2019/1009 stabilește obligația Comisiei de a reevalua aceste limite cu scopul de a le reduce, în măsura posibilului.

(87) Pe baza celor de mai sus, trebuie să se considere că valoarea-limită maximă stabilită în dispozițiile naționale notificate este justificată de necesitatea protejării sănătății și vieții umane, precum și a mediului.

([14]) *EFSA Journal* 2012;10(1).

([15]) Raport UE de evaluare a riscurilor privind cadmiul și oxidul de cadmiu, citat în SWD(2016) 64 final, p. 11.

([16]) JO C 30, 4.2.1988, p. 1.

([17]) COM/2016/0157 final – 2016/084 (COD).

([18]) A se vedea studiul „*Revisiting and updating the effect of phosphate fertilizers to cadmium accumulation in European agricultural soils*" (Reevaluarea și actualizarea efectului îngrășămintelor fosfatice la acumularea de cadmiu în solurile agricole din Europa) de Erik Smolders & Laetitia Six, comandat de *Fertilizers Europe* în 2013, la următoarea adresă: http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_168_rd_en.pdf

2.2.2.2. Absența oricărei discriminări arbitrare, a oricărei restricții disimulate a comerțului între statele membre sau a oricărui obstacol în calea funcționării pieței interne

(a) Absența discriminării arbitrare

(88) Articolul 114 alineatul (6) din TFUE obligă Comisia să verifice dacă menținerea măsurilor notificate nu reprezintă un mijloc de discriminare arbitrară. În conformitate cu jurisprudența Curții ([19]), pentru a evita orice discriminare, situațiile comparabile nu trebuie tratate în moduri diferite, iar situațiile diferite nu trebuie tratate în același mod, cu excepția cazului în care acest lucru este justificat în mod obiectiv. Lipsa discriminării înseamnă că restricțiile naționale privind comerțul nu pot fi utilizate în așa fel încât să se creeze o discriminare în raport cu mărfurile originare din alte state membre.

(89) Republica Slovacă a precizat că, în prezent, în Slovacia nu există nicio unitate de producție de îngrășăminte fosfatice. În plus, Comisia observă că, în cazul în care o astfel de unitate de producție ar fi înființată în Slovacia în viitor, dispozițiile naționale notificate s-ar aplica, în orice caz, atât produselor naționale, cât și produselor fabricate în alte state membre. În absența oricărei dovezi contrare, se poate concluziona că dispozițiile naționale notificate nu sunt un mijloc de discriminare arbitrară.

(b) Absența unei restricționări disimulate a comerțului

(90) Măsurile naționale care stabilesc, pentru introducerea pe piață a unor produse, condiții mai stricte decât un regulament al Uniunii ar constitui, în mod normal, un obstacol în calea comerțului. Acest lucru se întâmplă deoarece nu se preconizează, ca urmare a dispoziției naționale, ca unele dintre produsele introduse legal pe piață în restul Uniunii să fie introduse pe piață în statul membru în cauză. Condițiile prealabile stabilite la articolul 114 alineatul (6) din TFUE sunt menite să împiedice aplicarea din motive neadecvate a unor restricții bazate pe criteriile stabilite la alineatele (4) și (5) ale aceluiași articol și care constituie în fapt măsuri economice care împiedică importul de produse din alte state membre; cu alte cuvinte, acestea reprezintă o modalitate de a proteja indirect producția națională ([20]).

(91) Având în vedere că dispozițiile naționale notificate impun o valoare-limită mai strictă în ceea ce privește conținutul de cadmiu din îngrășămintele fosfatice inclusiv operatorilor economici din alte state membre, într-un domeniu de altfel armonizat, ele sunt susceptibile să constituie o restricție disimulată a comerțului sau un obstacol în calea funcționării pieței interne.

(92) În absența oricărei dovezi care sugerează că dispozițiile naționale constituie în fapt o măsură menită să protejeze producția națională, se poate concluziona că ele nu constituie o restricționare disimulată a comerțului între statele membre. Prin urmare, rămâne la latitudinea Comisiei să analizeze dacă dispozițiile naționale notificate constituie un obstacol în calea funcționării pieței interne.

(c) Absența obstacolelor în calea funcționării pieței interne

(93) Articolul 114 alineatul (6) din TFUE impune Comisiei să verifice dacă menținerea măsurilor notificate constituie sau nu un obstacol în calea funcționării pieței interne. Această condiție nu poate fi interpretată astfel încât să împiedice adoptarea oricărei măsuri naționale susceptibile să afecteze funcționarea pieței interne. Într-adevăr, orice măsură națională care reprezintă o derogare de la o măsură de armonizare destinată definitivării și funcționării pieței interne constituie, în substanță, o măsură susceptibilă să afecteze piața internă. În consecință, pentru a păstra caracterul util al procedurii menționate la articolul 114 din TFUE, conceptul de obstacol în calea bunei funcționări a pieței interne trebuie să fie înțeles, în contextul articolului 114 alineatul (6) din TFUE, ca având un efect disproporționat față de obiectivul urmărit ([21]).

([19]) De exemplu C-492/14, Essent Belgia, punctul 80, Decizia (UE) 2018/702 a Comisiei din 8 mai 2018 privind dispozițiile naționale notificate de Danemarca referitoare la adaosul de nitriți în anumite produse din carne, punctul 52 (JO L 118, 14.5.2018, p. 7), Decizia 2006/348/CE a Comisiei din 3 ianuarie 2006 privind dispozițiile de drept intern notificate de Republica Finlanda în conformitate cu articolul 95 alineatul (4) din Tratatul CE referitoare la conținutul maxim admisibil de cadmiu din îngrășăminte, punctul 38 (JO L 129, 17.5.2006, p. 25), Decizia 2006/347/CE a Comisiei din 3 ianuarie 2006 privind dispozițiile de drept intern notificate de Regatul Suediei în conformitate cu articolul 95 alineatul (4) din Tratatul CE referitoare la conținutul maxim admisibil de cadmiu din îngrășăminte, punctul 39 (JO L 129, 17.5.2006, p. 19), Decizia 2006/349/CE a Comisiei din 3 ianuarie 2006 privind dispozițiile de drept intern notificate de Republica Austria în conformitate cu articolul 95 alineatul (4) din Tratatul CE referitoare la conținutul maxim admisibil de cadmiu din îngrășăminte, punctul 39 (JO L 129, 17.5.2006, p. 31).

([20]) Decizia (UE) 2018/702, punctul 54, Decizia 2006/348/CE, punctul 40, Decizia 2006/347/CE, punctul 41, Decizia 2006/349/CE, punctul 41.

([21]) Decizia (UE) 2018/702, punctul 55, Decizia 2006/348/CE, punctul 42, Decizia 2006/347/CE, punctul 43, Decizia 2006/349/CE, punctul 43.

(94) Atunci când se evaluează dacă dispozițiile naționale notificate sunt adecvate și necesare pentru atingerea obiectivului acestora, trebuie să se ia în considerare un număr de factori. Comisia trebuie să evalueze dacă nivelul de protecție care decurge din valoarea-limită pentru cadmiu stabilită în dispozițiile naționale notificate este mai mare decât în măsura de armonizare și dacă este eficace în protejarea sănătății și a vieții oamenilor, pe de o parte, și a mediului, pe de altă parte.

(95) Dispozițiile naționale notificate vizează protejarea sănătății umane și a mediului prin prevenirea acumulării de cadmiu în sol. În notificarea sa către Comisie, Republica Slovacă justifică necesitatea derogării referindu-se la circumstanțele specifice legate de aciditatea ridicată și de prezența redusă a materiei organice în solurile agricole slovace, precum și la efectele negative ulterioare asupra nivelurilor de cadmiu din sol și asupra sănătății populației țării. Aproximativ 70 % dintre solurile agricole din Slovacia sunt acide sau extrem de acide, iar multe dintre acestea devin din ce în ce mai sărace în materie organică, ceea ce duce la o situație specifică acestui stat membru, sporind vulnerabilitatea Slovaciei la acumularea de cadmiu în soluri.

(96) În plus, o valoare-limită maximă de 20 mg/kg de P_2O_5 sau mai mică a concentrației de cadmiu în îngrășăminte a fost identificată ca fiind eficientă pentru a evita acumularea cadmiului în sol pe termen lung, pe o perioadă de 100 de ani.

(97) Ținând seama, de asemenea, de elementele referitoare la situația specifică a Republicii Slovace, dispozițiile naționale notificate pot fi considerate necesare pentru a atinge obiectivele urmărite de acestea.

(98) În plus, Republica Slovacă susține că majoritatea îngrășămintelor de pe piață au un conținut de cadmiu sub limita de 20 mg/kg de P_2O_5, deși acest lucru nu este în prezent necesar pentru îngrășămintele CE. Prin urmare, stabilirea unei valori-limită de 20 mg/kg de P_2O_5 nu va cauza perturbări semnificative ale pieței.

(99) Aplicarea altor măsuri, cum ar fi restricțiile de utilizare, ar fi foarte dificil de controlat în practică și ar putea să nu atingă obiectivul urmărit. Comisia consideră că menținerea dispozițiilor naționale notificate nu este disproporționată și nu constituie un obstacol în calea funcționării pieței interne în sensul articolului 114 alineatul (6) din TFUE.

(100) Având în vedere această analiză, Comisia consideră îndeplinită condiția de absență a obstacolelor în calea funcționării pieței interne.

2.2.2.3. Limitare în timp

(101) Pentru a se asigura că măsura notificată și potențialul obstacol în calea funcționării pieței interne sunt limitate la ceea ce este strict necesar pentru a atinge obiectivele urmărite de Republica Slovacă, derogarea națională ar trebui să fie limitată în timp. Derogarea ar înceta să mai fie necesară în cazul în care, în viitor, valoarea-limită armonizată ar fi stabilită la nivelul valorii-limită slovacă sau sub acest nivel.

(102) Valoarea-limită armonizată ar putea fi stabilită la nivelul valorii-limită slovace sau sub acest nivel numai printr-o decizie a Parlamentului European și a Consiliului, pe baza unei propuneri a Comisiei, de exemplu în contextul revizuirii prevăzute la articolul 49 litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/1009. Prin urmare, perioada pentru care se acordă derogarea nu ar trebui să fie limitată la o anumită dată prin prezenta decizie, ci ar trebui să fie aliniată la o astfel de decizie viitoare a legiuitorului.

(103) Acest lucru este în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/1009, care prevede că derogările de la Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 în conformitate cu articolul 114 alineatul (4) din TFUE, în ceea ce privește conținutul de cadmiu, pot continua să se aplice până la aplicarea la nivelul Uniunii a unor valori-limită armonizate pentru conținutul de cadmiu din îngrășămintele fosfatice, mai mici sau egale cu cele naționale.

(104) Prin urmare, dispozițiile naționale notificate trebuie aprobate până la aplicarea la nivelul Uniunii a unei valori-limită armonizate revizuite mai mici sau egale cu valoarea-limită slovacă.

3. **CONCLUZII**

(105) Având în vedere cele de mai sus, trebuie concluzionat faptul că notificarea prezentată la 9 august 2019 de Republica Slovacă cu privire la menținerea dispozițiilor naționale care derogă de la Regulamentul (UE) 2019/1009 este admisibilă.

(106) În plus, Comisia constată că dispozițiile naționale notificate:

— răspund unor cerințe legate de protecția sănătății umane și a mediului,

— sunt proporționale cu obiectivele urmărite,

— nu reprezintă un mijloc de discriminare arbitrară,

— nu constituie o restricție disimulată a comerțului dintre statele membre.

(107) Prin urmare, Comisia consideră că dispozițiile naționale notificate pot fi aprobate,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Dispozițiile naționale notificate de Republica Slovacă în temeiul articolului 114 alineatul (4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, de derogare de la Regulamentul (UE) 2019/1009 în ceea ce privește conținutul de cadmiu din îngrășămintele fosfatice, și anume interzicerea introducerii pe piața slovacă a îngrășămintelor fosfatice cu un conținut de P_2O_5 de cel puțin 5 %, în procente de masă, vizate la punctul 3 litera (a) subpunctul (ii) din CFP 1(B) și la punctul 2 litera (a) subpunctul (ii) din CFP 1(C)(I) din anexa I la Regulamentul (UE) 2019/1009, al căror conținut de cadmiu este mai mare de 20 mg/kg de P_2O_5, sunt aprobate până la aplicarea la nivelul Uniunii a unei valori-limită revizuite armonizate mai mici sau egale cu valoarea-limită slovacă.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Slovace.

Adoptată la Bruxelles, 6 august 2020.

Pentru Comisie
Thierry BRETON
Membru al Comisiei